

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стратегія сталого розвитку

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від "6" листопада 2025 р.

Розробник
Уляна СЕМАК
Д-р філософії, викладач

м. Івано-Франківськ – 2025

Зміст

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	5
4. Система оцінювання курсу	6
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	6
6. Ресурсне забезпечення	6
7. Контактна інформація	8
8. Політика навчальної дисципліни.....	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Стратегія сталого розвитку
Освітня програма	Усі (загальноуніверситетська дисципліна)
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	Усі (загальноуніверситетська дисципліна)
Галузь знань	Усі (загальноуніверситетська дисципліна)
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	IV курс / VII семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

"Стратегія сталого розвитку" – вибіркова навчальна дисципліна, що спрямована на формування у студентів розуміння принципів, концепцій і підходів до забезпечення сталого розвитку суспільства, економіки та довкілля. Вона розкриває зв'язок між та екологічними та соціо-економічними компонентами розвитку, їх взаємний вплив і роль у формуванні стратегії довготривалого розвитку суспільства в умовах глобальних викликів.

Курс знайомить із ключовими міжнародними документами (зокрема, Порядком денним ООН до 2030 року та Цілями сталого розвитку), принципами екологічної, соціальної та корпоративної відповідальності, а також підходами до впровадження концепції сталого розвитку у різних секторах. Особлива увага приділяється оцінці екологічних ризиків, розвитку природоохоронних технологій та концепцій, інструментам стратегічного планування, формуванню політик сталого розвитку на місцевому, національному та глобальному рівнях.

Метою дисципліни є формування у студентів знань, навичок та ціннісних орієнтирів, необхідних для розробки, впровадження та оцінювання стратегій сталого розвитку на різних рівнях управління. Дисципліна орієнтована на розвиток системного мислення, аналітичних і управлінських навичок, що дозволяють студентам ефективно розробляти та реалізовувати стратегії сталого розвитку у своїй професійній діяльності.

Компетентності

ІК01 – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності

або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК01 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК04 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК09 – Здатність діяти соціально відповідально і свідомо з метою збереження природного навколишнього середовища.

СК02 – Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

СК05 – Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

СК06 – Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття та охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування.

СК09 – Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.

СК11 – Здатність опрацьовувати джерела інформації і представляти власні результати досліджень англійською мовою.

Програмні результати навчання

ПР01 – Розуміти соціальні та економічні наслідки впровадження новітніх розробок у галузі біології у професійній діяльності.

ПР04 – Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР05 – Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення

ПР07 – Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПР08 – Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР18 – Уміти прогнозувати ефективність та наслідки реалізації природоохоронних заходів.

ПР22 – Поєднювати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПР23 – Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Концепція сталого розвитку: еволюція, принципи та сучасні виклики	Виникнення ідеї сталого розвитку, основні принципи (економіка, соціум, довкілля), глобальні виклики XXI століття.	Есе на тему "Концепція сталого розвитку: виклики та можливості", тестові завдання
2.	Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року: міжнародна стратегія та локальні реалізації	Огляд 17 Цілей сталого розвитку, приклади їх впровадження в різних країнах, адаптація до національних умов.	Дискусія, презентація, тестові завдання
3.	Економіка сталого розвитку: зелені технології та циркулярна економіка	Концепція зеленої економіки, економіка замкненого циклу, вплив інновацій на стале зростання.	Розбір кейсів, тестові завдання
4.	Екосистемний підхід у сталому розвитку: збереження та відновлення природних екосистем	Вплив людської діяльності на екосистеми, стратегія їх збереження, відновлення та сталого використання.	Презентація, дискусія, тестові завдання
5.	Біорізноманіття як основа сталого розвитку: виклики та стратегії збереження	Роль біорізноманіття у функціонуванні екосистем, загрози його втраті, міжнародні та національні програми захисту.	Проектна робота, тестові завдання
6.	Природні ресурси для сталого розвитку: відновлюваність і раціональне використання	Стале управління лісами, ґрунтами та водно-болотними угіддями, принципи раціонального природокористування.	Презентація, тестові завдання

7.	Стратегічне планування сталого розвитку: методи, інструменти, оцінка ризиків	Стратегічне планування сталого розвитку: методи, інструменти, оцінка ризиків	Дискусія, презентація, тестові завдання
8.	Інновації для сталого розвитку: роль науки, технологій і освіти	Використання сучасних технологій для сталого розвитку, значення освіти та просвіти у формуванні екологічної свідомості.	Інтерактивний освітній проєкт, тестові завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Заліковий проєкт	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			–
Практичні заняття	5		5		5		5			5		5		5		5		5	30
Самостійна робота									10										20
Заліковий проєкт																		50	50
Всього за тиждень	5		5		5		5		10	5		5		5		5		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Проектор, мультимедійні презентації, відеофільми, платформа для дистанційного навчання, підручники та довідники, методичні розробки та вказівки.
-----------------------------------	--

Література:

Рекомендована література:

1. Брюндтленд, Г. Х. (Ред.). Наше спільне майбутнє: Доповідь Міжнародної комісії ООН із довкілля та розвитку. – Київ: Наукова думка, 1989. – 432 с.
2. Meadows, D. H., Meadows, D. L., & Randers, J. *The Limits to Growth*. – New York: Universe Books, 1972. – 211 p.
3. United Nations. *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. – New York: United Nations, 2015. – 41 p.
4. Тесля, Ю. М. Стратегія сталого розвитку та екологічна безпека держави: монографія. – Київ: НАУ, 2020. – 256 с.
5. Thiele, L. P. *Sustainability*. – Cambridge: Polity Press, 2013. – 224 p.
6. Sachs, J. D. *The Age of Sustainable Development*. – New York: Columbia University Press, 2015. – 544 p.
7. Клименко, М. О. Сталый розвиток суспільства: екологічні аспекти. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 320 с.
8. Steffen, W., Crutzen, P. J., & McNeill, J. R. *The Anthropocene: Are Humans Now Overwhelming the Great Forces of Nature?* – *Ambio*, 36(8), 2007, 614–621.
9. Гомельська, Л. М., та Шевчук, С. О. Основи екологічної політики та сталого розвитку: навчальний посібник. – Львів: Львівський національний університет, 2018. – 224 с.
10. Карпінський, Б. А. Сталый розвиток регіонів: методи стратегічного планування. – Чернівці: Рута, 2017. – 192 с.

Міжнародні документи:

1. United Nations. *Rio Declaration on Environment and Development*. – Rio de Janeiro: United Nations, 1992. – 10 p.
2. United Nations. *Agenda 21: Programme of Action for Sustainable Development*. – Rio de Janeiro: United Nations, 1992. – 351 p.
3. United Nations. *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change*. – Kyoto: United Nations, 1997. – 21 p.
4. United Nations. *Paris Agreement*. – Paris: United Nations, 2015. – 25 p.
5. United Nations. *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. – New York: United Nations, 2015. – 41 p.
6. United Nations. *Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment (Stockholm Declaration)*. – Stockholm: United Nations, 1972. – 7 p.
7. European Commission. *The European Green Deal*. – Brussels: European Commission, 2019. – 24 p.
8. United Nations. *Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer*. – Montreal: United Nations, 1987. – 15 p.

9. United Nations. Convention on Biological Diversity. – Rio de Janeiro: United Nations, 1992. – 30 p.
10. United Nations. United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). – Rio de Janeiro: United Nations, 1992. – 33 p.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра біології та екології, вул. Галицька, 201Б, 5 поверх, https://kbe.cnu.edu.ua/ kbe@cnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Уляна Семак, доктор філософії, викладач
Контактна інформація викладача	uliana.semak@cnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Карпатський національний університет імені Василя Стефаника прагне створити середовище, яке сприяє навчанню, науковій роботі, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтримці особливої академічної культури взаємовідносин. У цій канві політика дисципліни "Виникнення і еволюція людини" спрямована на дотримання академічної доброчесності зі сторони викладача і студентів, які включають основні принципи: особистого прикладу; відповідальності; справедливості; сміливості; академічної свободи; взаємоповаги; прозорості; взаємної довіри; партнерства та взаємодопомоги; компетентності й професіоналізму; безпеки та добробуту; законності. Дотримання правил поведінки студентів і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 29 листопада 2017 року).
Пропуски занять (відпрацювання)	Студенти зобов'язані відвідувати заняття, незалежно у якій формі вони

	<p>проводяться (авдиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.</p>
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	-

Викладач:

Уляна Семак,
доктор філософії,
викладач

